

Nieuwsbrief 2, SAN

Nijverdal/Amsterdam, november 2008

Dit is de tweede nieuwsbrief van het uitwisselingsproject SAN, het samenwerkingsproject van de scholen uit Soweto, Amsterdam, Nijverdal.

In deze nieuwsbrief vindt u meer informatie over de eventuele uitwisseling met Zuid-Afrika, de ervaringen die onze leerlingen hebben opgedaan bij de trainingsdagen in oktober en hoe wij hiermee verder gaan.

Basisworkshops 'Overbruggen culturele verschillen'

Op 2 en 3 oktober heeft Diversity Joy voor de leerlingen van beide scholen en de begeleidende docenten twee trainingsdagen (basisworkshops) verzorgd. De leerlingen en hun begeleiders logeerden in de jeugdherberg in Apeldoorn.

Het evaluatieverslag van Diversity Joy:
"Deze basisworkshop was onderdeel van het SAN-project, een uitwisselingsproject waarin atheneum 5-leerlingen van een middelbare school uit Nijverdal (CSG Reggesteyn) én een scholengemeenschap uit Amsterdam Zuid-Oost, SG Reigersbos, elkaar ontmoeten.

Jezelf en de ander beter leren kennen

De leerlingen hadden eerder in het jaar samen een dag in Nijverdal doorgebracht en ook een dag in Amsterdam. Op die dagen was het programma vooral gericht op onderling contact in een sociale context. De scholen hebben als

vervolgstap voor de Diversity Joy workshop gekozen. Tijdens de workshop lag de nadruk op het leren kennen van jezelf en de ander op een meer directe wijze. Ook maakten de leerlingen kennis met zichzelf en de ander op een diepere manier.

'Wie ben ik, wie ben jij?', terwijl je elkaar tegenkomt in spontane (spel)situaties in de workshop. Het doel van de workshop was dat de deelnemers met elkaar een groepsgevoel opbouwden en dat zij technieken leerden om op een oprechte en geweldloze manier met conflictsituaties om te gaan.

Beschrijven wat je voelt

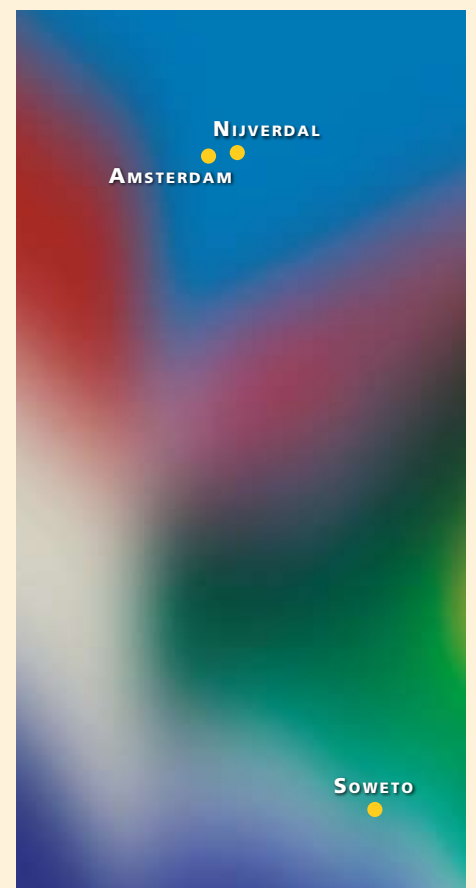
De workshop begon goed. De deelnemers waren enthousiast en deden mee. In de middag van de eerste dag ging het wat langzamer, was er ook meer aarzeling in de groep. Er waren bezwaren tegen de terugkomende vraag 'Wat voel je?'

De tweede dag begon goed met een prachtige combinatie van uitleg en oefeningen. De oefeningen gingen erover

dat het belangrijk is in contact te zijn met wat je voelt. De groep slaakte een gezamenlijke zucht van verlichting: 'Het is oké om het moeilijk te vinden om te voelen'. 'Tegelijkertijd betekent dat niet dat we het daarom niet proberen of kunnen. Dat veranderde in: 'We kunnen het wel', nadat de groep het uiten van gevoelens in een praktische oefening aan den lijve had ervaren. Daarna ging de dag in een stevig tempo door. Een positieve onderstroom in de workshop was een prettig gevoel van verbinding en contact.

Steeds meer contact

Omdat er twee begeleiders uit Zuid-Afrika bij waren, werd de workshop min of meer tweetalig uitgevoerd. De instructie die de leerlingen kregen, werd gedeeltelijk in het Engels en gedeeltelijk in het Nederlands gegeven. Prachtig om te zien hoe, naarmate de groep nader tot elkaar kwam, de taal ook minder een blokkade opleverde. De workshop eindigde in een laaiend enthousiaste stemming met een performance van een aantal leerlingen uit Amsterdam en de prijsuitreiking van de speurtocht van de vorige avond."

Wat vinden leerlingen van SAN?

Dorothe vertelt:

SAN-project, 2 en 3 oktober
Dorothe Smit, 5 atheneum,
CSG Reggesteyn

In oktober werd het vorig jaar gestarte SAN-project voortgezet in Apeldoorn. De groep was uitgedund tot zestien personen die allemaal door mochten met twee extra studenten als 'reserve'. Ook de Amsterdammers hadden een groep van achttien personen.

Aan de beide workshops namen zes-entertig leerlingen en vier docenten deel. De docenten waren overdag gewoon deelnemer. Van Diversity Joy waren in totaal negen begeleiders/trainers aanwezig, inclusief een stagiaire en de vertegenwoordigers uit Zuid-Afrika.

DAG 1

Luisteren naar elkaar

Om negen uur startten we dus de workshop van Diversity Joy in de Stayokay van Apeldoorn. De hele groep van 36 personen werd in tweeën gesplitst. Toen we eenmaal in twee groepen gesplitst waren, deden we een voorstelronde, maar dat ging niet zoals je zou verwachten. Het was de bedoeling dat je iemand opzocht die je niet zo goed kende, en aan die persoon iets vertelde waar je trots op was. Daarna stelde die persoon je aan de groep voor door middel van het verhaal wat je verteld had. Vervolgens werden de rollen omgedraaid, en moest jij luisteren naar wat de ander te vertellen had.

Light en Lively

Tussen alle onderdelen deden we verschillende 'Light and Lively's'. Dat zijn spelletjes die zorgen dat je niet indut tijdens de training. Twee voorbeelden:

- 'Hurricane': Als iemand "Hurricane!" roept, moet iedereen van plaats verwisselen, "Up the mountain, down the hill". Iedereen loopt in een cirkel, en één persoon zingt "Up the mountain, up the mountain", maar op het moment dat hij "Down the hill!" roept, moet de hele groep blijven staan.
- 'Gevangenis': Je zit met z'n tweeën aan elkaar vast op twee stoelen, in het

midden een tweetal dat 'in de gevangenis zit'. Iedereen krijgt een nummer. Het team in de gevangenis roept een drietal nummers. Bedoeling is dat iedereen naar een nieuwe set stoelen loopt.

Wie te laat is, komt in de gevangenis terecht.

Geweld en vrede

Na de 'Light en Lively' werd een stukje theorie over de geschiedenis van Diversity Joy verteld. Daarna gingen we lunchen. Na de lunch gingen we brainstormen. Over twee onderwerpen: geweld en vrede. Het was de bedoeling dat je door de kamer liep en dingen riep die bij je opkwamen als je over geweld en vrede dacht. Eerst kwamen de meest vrede dacht. Eerst kwamen de meest "zinloos" en "hippies", maar daarna werden al snel dingen genoemd waaraan je niet meteen zou denken.

Uitkomsten van de evaluatie:

De uitkomsten van een aantal bij de evaluatie gestelde vragen zijn:

	verbeterd	onveranderd	verslechterd	niet ingevuld
1. Is je gevoel voor eigenwaarde veranderd door deel te nemen aan deze workshop?	29	9	-	-
2. Is je vermogen om anderen positief te waarderen/te bevestigen veranderd?	28	10	-	-
3. Zijn je communicatieve vaardigheden veranderd?	31	6	-	1
4. Is je vermogen tot samenwerking met familie, vrienden veranderd?	14	22	-	2
5. Is je vermogen om anderen te vertrouwen veranderd?	13	24	1	-
6. Is je zelfvertrouwen veranderd?	13	25	-	-
7. Is je vermogen veranderd om conflicten op te lossen op een manier waardoor relaties worden opgebouwd en niet afgebroken?	28	8	-	2

Met deze twee brainstormsessies als voorbeeld kregen we uitgelegd hoe je het beste met een conflict kon omgaan. Daarna splitsten ze de groep op in twee groepjes. Voorafgaand aan het project had iedereen een conflictverhaal geschreven en aan de hand daarvan gingen we de nieuwe dingen die we hadden geleerd toepassen. Dit ging met de drie punten:

- "Ik voel me...
- wanneer jij ... doet,
- want ik heb behoefte aan..."

Hierna kregen we vrije tijd, van vijf uur tot half acht, om te eten en te ontspan-

nen. We zijn toen een taart gaan halen omdat één van de jongens die mee was de volgende dag jarig zou zijn.

Het avondprogramma bestond uit een nachtwandeling en ontspanning. Precies om twaalf uur hebben we de taart aangesneden en er een feestje van gemaakt.

DAG 2

De tweede dag zijn we om negen uur weer begonnen met het programma. Daarvoor hebben we nog met zijn allen ontbeten.

Leuk, minder en verbeteren

Het eerste onderdeel was de reflectie op de vorige dag. We hadden een grote poster met drie vakken. Het eerste vak was het vak met leuke dingen, de tweede met minder leuke dingen en de derde met verbeterpunten. Iedereen mocht iets opnoemen wat hij of zij leuk of minder leuk had gevonden van de eerste dag. Er kwamen behoorlijk wat positieve reacties op het programma van de vorige dag.

Luistercirkels

Als tweede hebben we 'luistercirkels' gedaan. We zaten in twee cirkels tegenover elkaar, je had dus een binnen- en een buitenring. We hebben toen drie gesprekken gehad met drie verschillende gesprekspartners. Het eerste gesprek ging over een conflict wat goed opgelost was, in het tweede gesprek hebben we het gehad over een conflict waarbij je de afloop betreurde. Ten slotte nog een gesprek over een conflict waar jij als derde persoon aanwezig was om het conflict op te lossen.

Daarna hebben we een vertrouwensspelletje gedaan. De eerste opdracht was om een partner te zoeken die je nog niet zo goed kent. Toen iedereen een partner had gevonden, moest één persoon zijn of haar ogen sluiten en de ander zijn partner veilig door de tuin leiden. Als je aan de andere kant van de tuin was aangekomen, draaide je de rollen om. Vervolgens hebben we even een korte opfrissing gedaan met een 'Light en Lively'.

Rollen, puzzels, compromissen

Na de 'Light en Lively' hebben we in groepjes een rollenspel voorbereid. Het eerste rollenspel moest gaan over een conflict wat uit de hand liep en het tweede rollenspel over een goed opgelost conflict. Na alle rollenspelen hebben we even pauze gehad en tijd om te lunchen.

Vervolgens – na de lunch met kaas-soufflé en al – moesten we in groepjes van vier of vijf puzzels maken. Het punt was alleen wel dat iedereen een stel stukjes toebedeeld kreeg dat niet in elkaar paste. Dat mocht je niet met elkaar bespreken. Je mocht wel ruilen, maar alleen als de ander dat ook wilde. Best nog een opgave, dus.

Nadat alle puzzels opgelost waren, gingen we naar buiten om een andere opdracht te doen. Weer in groepjes van vier of vijf moesten we allemaal een plaats in de tuin in gedachten nemen. Daarna moesten we een cirkel vormen

en zonder te praten langs alle plaatsen in de tuin gaan. Dat ging dus over compromissen sluiten en luisteren naar de ander – zonder te praten!

Dit was de laatste oefening. Daarna hebben we posters gemaakt: iedereen moest zijn eigen naam op een vel papier zetten en de rest van de cursisten zetten dan iets op de poster dat hen heel erg bijgebleven was van die persoon. Samen met de posters werden later de certificaten uitgereikt aan iedereen die de cursus met succes had afgerond.

En dat was alweer het einde van twee heel gezellige dagen!

Wat vinden leerlingen van SAN?

Suraya vertelt:

**SAN-project, 2 en 3 oktober
Suraya Soedamah, 5 atheneum,
SG Reigersbos**

Donderdag 2 oktober ging onze klas, atheneum 5, naar Apeldoorn voor een uitwisselingsproject dat vorig jaar begon. Toen heeft onze klas leerlingen van de school Reggesteyn uit Nijverdal (een kleine plaats in Overijssel) ontmoet in verband met het SAN-project. Het doel van het SAN-project is het vergroten en stimuleren van actief burgerschap en maatschappelijke participatie bij jongeren.

Overnachten in de Stayokay

In april hebben we elkaars school en stad bezocht. Deze keer gingen we met hun en onze klas samen in de jeugdherberg Stayokay in Apeldoorn overnachten. Om zeven uur 's ochtends verzamelden we op school en even later zaten we in de bus. Toen we bij de jeugdherberg aankwamen, werden onze klas en de begeleiders in twee groepen verdeeld. De

twee groepen kwamen in aparte kamers terecht. We zagen daar de helft van de groep leerlingen uit Reggesteyn terug. Toen kregen we te horen dat we die dag en de volgende dag een workshop zouden volgen van Diversity Joy.

Brainstorm, conflict en spel

In de kamer zaten we in een kring en iedereen stelde zich voor. Daarna deden we verschillende dingen waaronder brainstormen, individueel tegen elkaar praten over een opgegeven onderwerp,

een conflict naspelen, spelletjes doen, weer brainstormen en evalueren hoe het ging.

Patat, kaassoufflés en gehaktballen

De workshop duurde tot vijf uur 's middags. Daarna gingen veel mensen naar de stad. Anderen bleven in de jeugdherberg. Om zes uur was het avondeten klaar. We aten patat, kaassoufflés en gehaktballen. Als toetje kregen we chocolade-ijs. Na het avondeten gingen veel mensen gewoon in de slaapkamers zitten en praten, kaarten of muziek luisteren.

Speurtocht

Om negen uur 's avonds deden we een speurtocht. We gingen naar buiten in groepjes van twee, iemand van de klas

uit Reggesteyn en iemand van onze klas. Het grootste gedeelte van de speurtocht liepen we door een park. We moesten bordjes met vragen vinden en het antwoord noteren op een blaadje. Er waren in totaal vijftien vragen. De antwoorden leverden we in toen we terugkwamen. Na de speurtocht gingen mensen praten of poolen in de jeugdherberg. Sommigen gingen ook aan de drank. Zo rond één uur begonnen mensen naar bed te gaan.

Iets positiefs

De volgende dag kon je ontbijten van acht tot negen uur. Daarna begon de workshop weer. Iedereen kreeg een vel papier waarop je je naam moest schrijven en waarop de rest van de groep iets positiefs over jou kon schrijven. Daarna

hadden we de diploma-uitreiking van de workshop. Na de diploma-uitreiking werden er groepsfoto's gemaakt. Later was er ook een prijsuitreiking voor de winnaars van de speurtocht. De prijs was een strandbal met het Stayokay-logo. Toen was het bijna avond. We hebben afscheid genomen en zijn met de bus naar Amsterdam gegaan.

Zuid Afrika

Een van de onderdelen van het SAN-project is een reis naar Zuid Afrika. In de eerste nieuwsbrief hebben we beschreven waarom deze reis past in het totale leerproces van de deelnemers.

Om het hele SAN-project inclusief de reis naar Zuid-Afrika mogelijk te maken zijn we op zoek gegaan naar sponsoren. Al de inspanningen op dit gebied hebben er toe geleid dat we eind oktober niet meer dan tweederde deel van de begroting konden dekken. Het gat in het dekkingsplan is te groot om aan beide scholen te vragen dit voor haar rekening te nemen. Gezien de planning van alle activiteiten en de voortgang van het schooljaar hebben beide scholen besloten dat de reis naar Zuid Afrika niet door kan gaan.

Er is hierdoor een nieuwe situatie ontstaan. In het overleg met onze twee belangrijkste sponsoren, te weten 'Fred Foundation' en 'VSB-fonds', gaat het programma (zonder de eerder genoemde reis) door. Diversity Joy heeft, als vervanging van de trainingen die de leerlingen in Zuid-Afrika zouden volgen, een extra training in Nederland aangeboden. Beide scholen (CSG Reggesteyn en SG Reigersbos) oriënteren zich op de mogelijkheden om wat de deelnemers geleerd hebben te kunnen inzetten in de eigen school en in de maatschappij.

Contact?

Contactpersoon voor het SAN project is projectleider Gerrit Blaak van CSG Reggesteyn. Hij is als volgt te bereiken: tel. (0548) 533670 of per e-mail: g.blaak@reggesteyn.nl.

Colofon

Dit is een uitgave van de projectgroep SAN
Eindredactie: Gerrit Blaak en Nelleke Rombout
Vormgeving: Herman Poorterman

november 2008

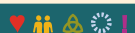
Mother of Trees

Stadsdeel Zuidoost

Fred Foundation

CPS

phaphama initiatives

DIVERSITY JOY

